

Keskustan puheenjohtaja, pääministeri Juha Sipilä
Keskustan puoluevaltuusto 20.4.2016, Jyväskylä
(muutosvarauksin)

Arvoisat keskustalaiset!

Hyvät ystävät!

Lupasimme vaaleissa uudistaa Suomen, laittaa Suomen kuntoon. Tavoitteemme oli rakentaa kotikunta-maakuntamallin mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, purkaa himmelit ja rakentaa yhtenäiset tietojärjestelmät. Kerroimme ihmisille, että edessä on kovia leikkauspäätöksiä. Velkaa ei siirretä enempää tulevien sukupolvien maksettavaksi. Velaksi elämisen on loputtava kuudessa vuodessa.

Lupasimme myös laittaa valtion taseen töihin siten, että yritysten kasvurahoitus helpottuu ja selvitämme kunnolla paljon esillä pitämämme Infra Oy:n korjausvelan pienentämiseksi ja julkisten infrainvestointien kiihdyttämiseksi. Lupasimme hakea yrittäjyyden edellytysten parantamisesta vauhtia talouskasvuun ja tehdä kaiken voitavamme yhteiskuntasopimuksen aikaansaamiseksi. Lupasimme purkaa normeja ja edistää digitalisaatiota. Lupasimme edistää biotaloutta, lisätä suomalaisen puunkäyttöä ja luoda siten edellytykset koko Suomen tasapainoiselle kehittämiselle. Ulko- ja turvallisuuspolitiikassa lupasimme pitää pitkän linjan kulmakivistä kiinni. Hyvät ystävät, tätä me nyt teemme.

Vuosi sitten, viikko vaalivoiton jälkeen, kokoonnuimme Keskustan puoluevaltuuston kokoukseen Helsinkiin. Totesin silloin, että Suomen tilanteeseen ei ole pikalääkkeitä ja maamme tarvitsee ravistelua ja uudelleen ajattelua monissa asioissa. Näin on edelleen.

Sanoin teille, että Keskustan joukkue on huolella valmistautunut ja tartumme innolla hankalaan ja vaativaan muutosurakkaan. Edessä oleva aika ei tule olemaan helppoa myöskään puoluevaltuuston jäsenille. Tämä on ollut totisesti totta.

Kerroin myös keskustelustani lastenlasteni kanssa. Kaksi lastenlastamme olivat meillä yötä muutamia vuosia sitten. Aamupalalla jugurttia oli jäljellä enää yhteensä yksi kupillinen. Toinen totesi, että miksi minä saan vaan puoli kuppia ja toinen iloisesti, hei, minäkin saan saman verran. Tulemme olemaan monta kertaa tilanteessa, missä meidän on vain yhdessä päätettävä, että kuppi onkin puoleksi täynnä eikä puoleksi tyhjä. Erityisesti meidän on opeteltava tätä asennetta ja soviteltava odotuksemme Suomen hankalaan tilanteeseen. Tästä on kyse myös nyt.

Hyvät keskustalaiset!

Elimme vuositolkulla velkaantumis- ja päättämättömyyskierteessä. Selittelyjen aika päättyi vuosi sitten. Tämän hallituksen oli vihdoinkin tunnustettava tosiasiat ja ryhdyttävä töihin. Tunnustan, että leikkaukset ovat tuntuneet pahalta, sisuskaluissa asti. Vuosi on ollut kova.

Oma tavoitteeni oli saada kipeät säästöpäätökset ja isojen reformien päälinjaukset tehtyä ensimmäisen vuoden aikana. Ne on tehty. Nyt keskitymme työllisyyden parantamiseen. Hallitus etenee määrätietoisesti prosessikaavion ja hallitusohjelman mukaisesti. Uudistukset ja isot asiat ovat aikataulussa. Teemme samaan aikaan yhteiskuntasopimusta, sote- ja maakuntauudistusta,

kuntien tehtävien karsintaa, muutosta valtionomistajapolitiikkaan, liikenneuudistuksia, toisen asteen koulutuksen reformia, työllisyys- ja yrittäjyyspakettia, normien purkua kaikilta hallinnonaloilta, digitalisaation edistämistä jne.

Viime vaalikaudella sote jäi tekemättä, kuntien tehtäviä ei karsittu, valtion omistusta lahdatettiin 3,3 miljardilla eurolla, infra rapautui, toisen asteen koulutuksen reformi jäi tekemättä, tuli 100 000 uutta työtöntä, normit jäivät purkamatta, digitalisaatio ei edennyt mihinkään, luottoluokitus laski ja velkarajat paukkuivat. Työpöytäme oli täynnä tekemättömiä töitä - isompia ja pienempiä.

Suomi oli siis pitkään uudistamatta. Normaalisissa tilanteissa yksi tai kaksi isoa uudistusta riittää vaalikaudelle. Nyt teemme montaa samanaikaisesti. Uudistuksia ei pidä pelätä emmekä katso tämän enempää peruutuspeiliin.

Tärkeintä on, että keskustelemme asioista. Täälläkin varmasti keskustellaan liikennekaaresta ja Infra Oy:stä, joka on ollut keskustan vaaliohjelmassa kaksissa edellisissä vaaleissa. Parhailtaan teemme selvitystä, olisiko esimerkiksi Infra Oy:n kaltainen toimija Suomessa mahdollinen, mitkä olisivat sen hyödyt ja haitat. Kyseessä on selvitys, joka on laaja ja huolellinen. Toivon siitä avointa keskustelua. Liikennekaari lähti puolestaan lausunnoille. Lausuntokierroksen jälkeen hallitus muodostaa asiasta kantansa. Tähän mennessä Keskusta on sitoutunut siihen, että joukkoliikenteen ja taksin kulku turvataan koko maassa myös tulevaisuudessa. Sen turvaamisen edellytyksistä on myös liikennekaareissa kyse.

Valtion omistajapolitiikasta hallitus tekee päätöksiä toukokuun puolivälin tienoilla ja sen jälkeen viemme ne eduskuntaan keskusteltavaksi.

Viime vaalikaudella ja ennen vaaleja pidimme vahvasti esillä sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien yhtenäistämistä. Tämä on nyt se kohta, kun meidän pitää saada osana sote-uudistusta yhtenäiset tietojärjestelmät sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Meidän pitää uskaltaa jäädyttää nykyjärjestelmien kehittäminen ja oikeasti rakentaa seuraavan kahden ja puolen vuoden aikana kansallisen palveluväylän ja yhteisen potilastietojärjestelmän päälle kansallinen tietojärjestelmäarkkitehtuuri, johon voidaan liittää uusia, erilaisia palveluja sovitun rajapinnan kautta. Yhtään tietojärjestelmähankintaa, joka ei ole yhteensopiva tämän järjestelmän rajapinnan kanssa, ei kannata nyt tehdä. Kaiken tämän pitäisi olla valmiina 1.1.2019, kun reformi astuu voimaan. Ainakin alkuvaiheessa tässä voisi olla myös uuden valtionyhtiön paikka.

Hyvät kuulijat!

Muutama sana poliittisen kulttuurin muutoksesta. Aloitimme viime kaudella poliittisen keskustelukulttuurin muuttamisen. Teimme sen tietoisesti oppositiokaudella. Haluamme estää amerikkalaisen kulttuurin rantautumisen Suomeen hurjine henkilöön menevineen loanheittokampanjoinen. Periaatteemme oli: Me emme käy henkilöihin kiinni ja henkilökohtaisuuksiin. Pysymme asiassa. Tuimme maamme hallitusta, ellei meillä omasta mielestämme ollut parempaa ehdotusta ja vaihtoehtoa asian hoitamiseksi. Näin toimimme parhaan kykymme mukaan.

Nyt Suomi on menossa hurjaa vauhtia täysin toisenlaiseen suuntaan. Samalla usko politiikkaan vähenee. Ei voisi olla ärsyttävämpää kuin toisiaan haukkuvat poliitikot. Näin ainakin itse arvioin keskusteluja aikanaan kotisohvalta. Oppositio on valinnut erilaisen poliittisen kulttuurin kuin me. Puheissa vilisevät sanat EI, uhka, vaara ja riski. Kun tätä on nyt 11 kuukautta kuunnellut, ei ihme,

että Suomi on ollut uudistamatta. Meidän missiomme Suomen suunnasta on kirkas ja selkeä – meidän ei tarvinnut lähteä viime kaudella, eikä vaaleissa, tuohon peliin mukaan.

Suomalaisen yhteiskunnan yksi vahvuus on se, että meillä on toistemme kanssa suorat ja vilpittömät kontaktit eri ryhmittymiin, edunvalvojiin ja erilaisiin ihmisiin. Tämän vuoksi ensimmäisenä työnäni kielsin kaikki sellaiset tapaamiset, joiden tapaamispyynnöt tulevat viestintätoimistoista. En halua omalla toiminnallani edistää tämänkään amerikkalaisen kulttuurin laajentumista Suomessa. Jos valtion organisaation edustaja ei voi lähettää tapaamisedotusta pääministerille muuten kuin viestintä- tai konsulttitoimiston kautta, hän on väärässä tehtävässä.

Meidän on säilytettävä mutkattomat ja luottamukselliset välit ihmisten ja organisaatioiden kesken. Siihen me suomalaiset emme tarvitse ketään välikädeksi. Annetaan jatkossakin suoraa palautetta toinen toisillemme niin kuin tähän asti. Esimerkiksi itse olen käynyt avointa keskustelua työmarkkinajärjestöjen toimijoiden kanssa koko menneen vuoden. Kuten olen aiemmin jo kertonut, puhelinkin on pitänyt ladata pariin otteeseen päivän aikana tiiviin yhteydenpidon vuoksi.

Hyvät keskustalaiset, hajautetun yhteiskunnan kannattajat!

Keskusta haluaa pitää koko Suomen asuttuna. Keskittämisen sijaan lähtisin hakemaan Suomelle kilpailuetua hajauttamisesta. Uskoni siihen, että koko Suomi voidaan pitää asuttuna verrattuna Ruotsin keskittämiseen, on vahva.

Hajautetussa mallissa ihminen voi asua kotonaan – koko Suomessa. Karstulasta tai Kinnulasta voidaan tehdä etätöitä minne tahansa. Etätöitä voidaan tehdä kotoa tai kunnan ”yrityspalvelukeskuksesta”. Nykyisen teknologian huimat mahdollisuudet tehdä hajautetusti työtä, koulutusta, hallintoa, palveluja, energiaa ja elintarviketuotantoa pitää saada paremmin käyttöön.

Suomalaisilla yrityksillä on erinomainen pohja rakentaa virtuaaliyliopistoa tai -terveysasemaa. Kun laajakaista viimein saadaan joka kotiin, tarjoaa suomalainen teknologia erinomaisen alustan hajautettuun elämiseen.

Poliittisilla päätöksillä voidaan vaikuttaa yritysten mahdollisuuksiin sijoittua lähelle raaka-aineita. Osaamiseen perustuva yritystoiminta voi jatkossa sijoittua hajautetusti periaatteessa mihin vaan, kunhan tietoliikenneyhteydet toimivat. Hajautetussa mallissa voidaan tehdä Suomelle pysyvä kilpailuetu, kunhan tahtoa löytyy.

Merkittävin aluepoliittinen päätös vuosikymmeniin on maakuntahallinto. Kotikunta-maakuntamalli oli meidän tavoite jo kuntavaaleissa 2012. Nyt se toteutuu. Maakunnille rakennetaan itsehallinto ja maakunnille siirretään kunnilta ja valtiolta tehtäviä. Tärkein näistä on sote, mutta maakunnan yksi tärkeä tehtävä on elinvoimaisen maakunnan rakentaminen, mikä on tulevaisuudessa myös kuntien tehtävä.

Miten koko Suomi pysyy sitten asuttuna? Siten, että meillä on avoimen sektorin työpaikkoja ja edellytykset yritystoiminnalle ja työllisyyden kehitykselle. Näiden edellytysten luominen on maakuntien eli alueiden ihmisten, teidän kaikkien vastuulla. Valtion tehtävänä on luoda edellytykset tälle kehitykselle.

Hyvien tietoliikenneyhteyksien ja digitalisaation avulla pitkät välimatkat katoavat. Torstaina lähetin tervehdyksen lapsuuden kuntaani Puolangalle. Kuntaan on lanseerattu videoasiointipalvelu, jonka avulla kuntalaiset, matkailijat ja mökkeilijät voivat hoitaa juoksevia asioitaan kotisohvalta käsin videon välityksellä. Videoasiointi helpottaa elämää siellä pitkien välimatkojen kunnassa, kun

jatkossa asiointi kunnan työntekijöiden kanssa hoituu etänä. Myöhemmin tämä malli on tarkoitus laajentaa paikallisten yritysten asiakaspalvelukanavaksi.

Tietoliikenneyhteyksistä ja liikenneinfrastruktuurista huolehtiminen on julkisen vallan tehtävä. Näihin olemme panostaneet ja tulemme panostamaan. Teimme poikkeuksellisen satsauksen väylien korjausvelan pienentämiseen: 600 miljoonaa koko Suomeen vaalikauden aikana. Korjaustyöt ja tietyömaat alkavat näkyä katukuvassa ensi kesänä. Tämän lisäksi päätimme huhtikuussa kehysriihessä merkittävästä liikennepaketista, joka edistää teollisuutta, työllisyyttä ja asuntorakentamista eri puolille Suomea.

Lisäksi biotalouden nousu ja puun mahdollisuudet tuovat Suomeen nyt valonpilkahduksia. Itse asiassa viime vuosi osoitti, että Suomi elää edelleen vahvasti metsästä.

Työ- ja elinkeinoministeriön listan mukaan tiedossa olevia biohankkeita on melkein 30. Esimerkiksi Kuopioon ja Kemijärvelle on suunnitteilla miljardiluokan investoinnit ja Äänekoskea jo rakennetaan.

Vauhditimme biotaloutta kehysriihessä myös Euroopan metsäinstituutin perusrahoituksen vahvistamisella. Sen päätoimipaikka toimii Joensuussa.

Hyvät ystävät,

Suomi on yksi maailman parhaista maista elää ja asua. Tämän toivoisin meidän kaikkien muistavan joka ikinen päivä.

On tärkeää, että muistamme, millaisessa maassa asumme, keitä olemme ja mistä tulemme - sillä vain sillä tavalla voimme tietää, minne olemme menossa. On tärkeää miettiä tätä juuri nyt, kun olemme Suomen satavuotisjuhlan kynnyksellä. Tätä on tavattoman tärkeää miettiä myös siksi, että maailma ympärillämme on muuttunut nopeasti ja peruuttamattomasti. Meidän pitää nähdä ja ymmärtää, mikä on paikkamme tässä muuttuneessa maailmassa.

Maailma ympärillämme ei päästä meitä tällä hetkellä helpolla. Sekä kansainvälisessä politiikassa että maailmantaloudessa edes keskipitkän aikavälin perspektiivi on juuri nyt poikkeuksellisen samea. Maahanmuuttotilanne, Euroopan kehitys, Venäjän toiminta, maailmantalouden myllerrys - tapahtumia riittää, ja vain pakki puuttuu.

Miten Suomi voi pärjätä tällaisessa tilanteessa? - "Pieni ja sisukas Suomi", kuten Vanhala taas viime päivinä otsikoissa olleessa Tuntemattomassa sotilaassa meitä kutsui.

Pienuus antaa meille ketteryyttä ja luotettavuutta - olemme maailmalla kekseliäiden ja rehellisten ihmisten maineessa. Sisukkuus tuo meille kestokykyä, jota tarvitaan, kun harjoitetaan esimerkiksi kestävyyslajia nimeltä ulkopoliitiikka.

Pärjäämme vain olemalla aktiivisia, katsomalla eteenpäin. Poteroihin emme voi kaivautua. Syvästi keskinäisriippuvaisen maailman suuressa pelissä mikään maa ei ole plyyssihovilla katsomossa vaan mukana tapahtumissa, joko niihin varautuneena tai niiden yllättämänä.

Meitä ympäröivän maailman kaikki neljä ilmansuuntaa ovat meille hyvin merkityksellisiä. Lännessä on perheemme ja arvoyhteisömme. Pohjoisessa on suuria mahdollisuuksia tuova arktinen.

Kauempi etelä haastaa tällä hetkellä Euroopan pohtimaan identiteettiään ja yhtenäisyyttään. Itä on suunta, jonka olemme aina osanneet hoitaa viisaasti. Mikään näistä ei sulje pois toistaan.

Tämän ajattelun pohjalta me myös toimimme. Vaalimme pohjoismaita tärkeimpänä viiteryhmänämme. Puolustamme vahvasti EU:n yhtenäisyyttä. Tiivistämme viimeisen parin vuosikymmenen aikana ilmeisesti liian vähälle julkiselle keskustelulle jäänyttä hyvää suhdettamme Yhdysvaltoihin. Vahvistamme arktista profiiliamme. Pidämme huolen laajasta perspektiivistämme ymmärtääksemme globaalien muutostrendien alkusyitä ja kannamme vastuuta yhteisten ongelmien ratkaisusta. Olemme lisänneet ja käymme hyvää vuoropuhelua Venäjän kanssa, vaikka olemmekin sen kanssa joistakin asioista perustavanlaatuisesti eri mieltä. Solmittu rajasopimus palautti uskoa siihen, että voimme sopia vaikeistakin asioista vaikeissa paikoissa.

Hyvät ystävät,

Kun raskaita asioita on tullut päätettäväksi, keskustan ministeriryhmä, eduskuntaryhmä ja minä olemme punninneet asioita keskustan arvojen pohjalta.

Minulle Santeri Alkio on ennen kaikkea intohimoinen uudistaja. Alkio kasvoi suomenmielisten edistysuskoon. Kaunokirjallisesti hän kertoo ydinasian nuorena julkaisemassaan romaanissa *Teerelän perhe*. ”Minkä kuohuva elämä on tuominnut väistymään, se aikansa taisteltuaan hiljaa ja meluttomasti asettuu lepomättäälleen. Mikä elää, sitä vie vauhti eteenpäin, mielessä ainaisen edistymisen ajatus”.

Edistyksen täytyy joskus kulkea ”raunioiden läpi, vanhaa murskaton ja sulattaen. Kaikki sivistystaistelu tarkoittaa vanhan, yli-ikäisen hävittämistä ja uuden luomista”.

Silloinkin kun rakennetaan murskaantuneille raunioille, ihmiskunta tarvitsee ”lujaa uskoa ihanteelliseen tulevaisuuteen”. Ilman sitä kukaan ei jaksaa rakentaa. Tulee asetettua ”yhteiskuntaa uudistavien aatteiden etunenään”.

Uudistusaatteet ovat edistystä ylläpitävä voima perimmiltään osa ”yhtä jatkuvaa luomistyötä”. Alkion mukaan aatteita ovat ”kaikki ne mielipiteet, joiden mukaan ihmisille suunnitellaan tehtäviä ja tarkoitusperiä”. Tästä on nytkin kyse.

Vuoden 1909 maalaisliiton puoluekokous evästi silloista pientä maalaisliiton eduskuntaryhmää ajankohtaisilla asioilla Alkion alustuksen pohjalta.

”Tärkeimpänä valtiollisena tehtävänä on valtiollisen aseman turvaaminen sekä valtiollisen tilanteen ja maan kansantaloudellisen aseman tekeminen kansalaisille selväksi. Samalla on herätettävä ja kasvatettava taloudellista itsetietoisuutta ja itseauttamiskykyä yksilöissä ja kansassa sekä nostatettava heikkojen uupuvaa itseluottamusta ja ”vahvempain lähimmäisiinsä ja kansaansa kohdistuvaa velvollisuuden tuntoa”.

Tämän kaiken voisi sanoa myös 107 vuotta myöhemmin. Suomen kuntoon saattaminen vaatii nyt meiltä keskustalaisilta selkärankaa, jaksamista ja lujaa uskoa parempaan tulevaisuuteen. Olemme rakentaneet tätä maata usein vaikeassa paikassa. Niin nytkin. Ajat eivät helpotu lähitulevaisuudessa, vaikka tunnelin päässä näkyy jo valon pilkahduksia.

Mutta emme voi pysähtyä emmekä antaa periksi. Uskon, että olemme oikealla asialla tulevien sukupolvien puolesta. Tälle työlle tarvitsen teidän tukea ja luottamusta.